RAADSVOORSTEL

Onderwerp: Verzelfstandiging weekmarkten Fijnaart, Klundert, Willemstad en Zevenbergen

Verantwoordelijke portefeuillehouder(s)	:	A.M.J. Dingemans
Datum commissiebehandeling	:	14 januari 2021
Datum raadsbehandeling	:	4 februari 2021
Agendering en agendanummer	:	BM 0702
Fase raadsbehandeling	:	Meningvormend
Zaaknummer	:	186535

Bijlagen: geen

Gevraagd raadsbesluit

1. De Marktverordening gemeente Moerdijk, vastgesteld op 1 maart 2018, in te trekken per 1 april 2021.
2. De Verordening tot intrekking van de Verordening op de heffing en invordering van marktgeld 2021 conform vast te stellen.

(Publieks)Samenvatting

Door de Marktcommissie Zevenbergen is in het najaar van 2018 aan de gemeente verzocht te onderzoeken of verzelfstandiging voor hen een optie is. Dit is door de gemeente gefaciliteerd. De stichting De Markt van Morgen heeft dit mee begeleid. Hierbij zijn ook de bestaande weekmarkten Fijnaart, Klundert en Willemstad betrokken. De marktondernemers hebben hun voorkeur uitgesproken. Er is draagvlak gecreëerd bij de marktondernemers. De marktondernemers richten de stichting Weekmarkten Moerdijk op. Er wordt een bruikleenoverkomst gesloten met deze stichting, waarin bepaald wordt dat geen vergoeding nodig is voor gebruik van de marktterreinen en de verdere gebruikelijke zaken zoals o.a. het gebruik en onderhoud van de markt, aansprakelijkheid en verzekeringen, looptijd en opzegging. De Stichting Weekmarkten Moerdijk sluit zelf huurovereenkomsten met de marktondernemer.
Met verzelfstandiging van de weekmarkten ontstaan aantrekkelijke en vernieuwende weekmarkten, waarmee het algemeen belang is gediend.

In verband hiermee wordt de raad geadviseerd de Marktverordening gemeente Moerdijk in te trekken en de Intrekking Verordening marktgeld Moerdijk 2021 vast te stellen.

Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding
In het najaar van 2018 verzocht de Marktcommissie van de weekmarkt Zevenbergen aan het college om te onderzoeken of in eerste instantie de verzelfstandiging van hun weekmarkt een optie is. Later is besloten om alle weekmarkten te verzelfstandigen. Hiervoor heeft de stichting De Markt van Morgen de mogelijkheden van een toekomstbestendiger markt verkend. Deze stichting is een initiatief van de Centrale Vereniging voor de Ambulante Handel en begeleidt projectmatig gemeenten en marktondernemers bij het maken van een keuze over de toekomst van hun markt. Met als doel een bruisende en levendige markt met tevreden consumenten te realiseren.

Belang
Een toekomstbestendige weekmarkt realiseren in de betreffende kernen voor bezoekers met ruimte voor ondernemerschap en hiermee een bijdrage leveren aan vitale en leefbare centra in de gemeente Moerdijk.

Centrale vraag
Wil de gemeente de organisatie van de weekmarkten verzelfstandigen?

Beoogd maatschappelijk resultaat
Een belangrijke voorziening in stand houden door een bedrijfsmatige aansturing en een commerciële visie, met voortdurende vernieuwing op de markt om consumenten te verrassen en te zorgen dat ze terug komen.

Kaders
- Kerntakendiscussie: Is het organiseren van een markt nog een kerntaak van de gemeente?
- Gemeentewet artikel 160, lid 1 onder g: Het college is in ieder geval bevoegd jaarmarkten of gewone marktdagen in te stellen, af te schaffen of te veranderen.
- Financiën: er is een klein negatief resultaat op de begroting. De kostendekkendheid is ca. 80%.
- Raadsinformatiebrief 9 mei 2019: het draagvlak onder de marktkooplieden voor de verzelfstandiging wordt gemeten. De uitkomst hiervan weegt mee in de verdere besluitvorming omtrent de verzelfstandiging van de markten.
- Bereidwilligheid van de marktondernemers
- Europese wetgeving omtrent schaarse vergunningen: er mogen geen vergunningen meer voor onbepaalde tijd worden verleend.

Argumenten

Pro
1. De markt wordt niet meer vanuit bestuurlijk en juridisch perspectief bekeken, maar vanuit ondernemersperspectief. Dus minder regelgeving en meer ondernemerschap. Dat past beter in de huidige maatschappij.
2. Marktondernemers zijn vanuit hun ondernemerszin, expertise en ervaring meer dan de gemeente in staat de weekmarkten aantrekkelijk en vernieuwend te organiseren en beheren. De stichting heeft meer kennis en kunde om markten bedrijfseconomisch aan te sturen. Is beter in staat om het marktbezoek te bevorderen en om in te spelen op de behoeften van consumenten en marktondernemers.
3. De marktondernemers krijgen meer eigen verantwoordelijkheid. Dat motiveert en geeft nieuw elan: ‘we doen het met elkaar en voor elkaar’.
4. De gemeente hoeft een aantal werkzaamheden niet meer uit te voeren, zoals: organiseren van de markt, verlenen van vergunningen, marktkramen regelen, wegen afsluiten, handhaven op de Marktverordening, marktmeester benoemen, afval afvoeren en marktterrein reinigen;

5. Het aanbod kan veel efficiënter op de vraag worden afgestemd, ten gunste van het lokaal economische klimaat.
6. Initiatieven van marktondernemers kunnen meteen gestalte krijgen. Besluitvorming kan sneller Er is geen gemeentelijke goedkeuring nodig. Uiteraard voor zover passend binnen de regels van de bruikleenovereenkomst.
7. Om de markt kostendekkend te maken moet het marktgeld worden verhoogd. Dit is niet wenselijk.
8. Een gemeentelijke marktverordening speelt onvoldoende in op trends en ontwikkelingen.
9. Weekmarkten met meer ruimte voor ondernemerschap functioneren beter dan markten waar (door strikte regelgeving) weinig mogelijkheden zijn voor dynamiek en innovatie.
10. De stichting kan een beroep doen op een geschillencommissie. Voor de gemeente betekent dit dan geen bezwaar- en beroepszaken.

Contra
1. Gemeentelijke imagoschade als een markt door verzelfstandiging problemen krijgt met de exploitatie (wegvallen standplaatsen, verwaarlozen onderhoud, gedwongen verplaatsingen, eenzijdig marktaanbod).
2. Er is een risico dat onder marktondernemers het draagvlak voor de stichting wegvalt.
3. Er bestaat het risico van onbehoorlijke organisatie en beheer van de markten door de stichting.
4. Er bestaat een risico dat de stichting de gemaakte afspraken niet na kan komen of niet nakomt.
5. De kans bestaat dat de marktmanager, een soort marktmeester, zijn taken niet goed uitvoert.
6. Het kan zijn dat structureel aanbod en stabiliteit op de weekmarkten uitblijft ten gevolge van marktwerking.
7. De rechten en positie op de markt van de marktondernemers zijn beter geborgd met een individuele marktplaatsvergunning die door de gemeente is verleend.
8. De stichting kan hogere tarieven in rekening brengen. Hetgeen tot verschraling van het aanbod kan leiden.

Alternatieven
1. Geen weekmarkten meer instellen. Dit is geen goed alternatief. Hiermee wordt geen bijdrage geleverd aan de vitale kernen. Dit is niet goed voor onze inwoners. De kwaliteit van de markt bepaalt immers ook mede de aantrekkelijkheid en ook enigszins de economische functie van een woonkern.
2. De huidige situatie handhaven. Dit is niet wenselijk. De stichting kan een markt veel beter organiseren. Nu de markt niet kostendekkend is, is verzelfstandiging de beste optie.

Gelet op het feit dat er meer voor- dan nadelen zijn te noemen, wegen de voordelen van verzelfstandiging zwaarder.

Maatschappelijk draagvlak
Het college besloot op 2 oktober 2018 een onderzoek naar de verzelfstandiging te faciliteren. Op 15 november 2018 is er een aftrapbijeenkomst voor de marktondernemers met een presentatie door de Stichting De Markt van Morgen. Alle marktondernemers van Zevenbergen waren aanwezig.
Uit de overige kernen was er een beperkte aanwezigheid. Er zijn werksessies met de werkgroep, bestaande uit marktondernemers, marktmeester en de Stichting De Markt van Morgen. Er is een integraal plan voor verzelfstandig van de markten opgesteld**.** Op 16 mei 2019 was er een bijeenkomst voor de marktondernemers met gemeente en de Stichting Markt van Morgen om vragen te stellen over de verzelfstandiging. Aan de marktondernemers is de vraag voorgelegd of ze voor of tegen verzelfstandiging van de markten zijn. Hierop kwam niet meteen een unaniem antwoord. Dit had ook te maken met de verhuizing van de weekmarkt Zevenbergen i.v.m. de bouwwerkzaamheden rondom de haven, wat de marktondernemers onzeker maakten over de toekomst van deze markt. Inmiddels is er wel draagvlak bij alle marktondernemers.

Financiële consequenties
Per 1 april 2021 zijn er geen opbrengsten marktgelden meer, maar ook geen kosten m.b.t. de markten meer. Alleen het elektraverbruik wordt in rekening gebracht. De elektriciteitskosten worden aan de Stichting Weekmarkten Moerdijk doorberekend zoals in de bruikleenovereenkomst vastgelegd.

De kosten die vervallen betreffen o.a. het opleggen van aanslagen door de Belastingsamenwerking West Brabant en beheerkosten. In de marktgelden zit ook een redelijk grote component aan loonkosten. Voornemen is om de vrijvallende uren in te gaan zetten op andere prioriteiten binnen het team Vergunningen, toezicht en handhaving. Dit wordt opgenomen in het Uitvoeringsprogramma VTH voor 2021, dat op dit moment wordt opgesteld.
Omdat de loonkosten dan niet wegvallen en ook niet de 50% overheadkosten daarover, zal dit financiële effecten hebben op de begroting 2021 en volgende jaren.

Toegezegd wordt dat, in afwachting van de afronding van het Uitvoeringsprogramma 2021, deze effecten voor 2021 worden verwerkt in de 1e bestuursrapportage 2021.
Het nadelig effect voor 2021 wordt voorlopig ingeschat op ongeveer € 25.000.

Dekking
Dit is niet aan de orde.

Subsidieverwerving
Dit is niet van toepassing.

Communicatie
Het besluit wordt met een brief bekend gemaakt aan de marktondernemers en wordt op de gebruikelijke wijze gepubliceerd in de Moerdijks Bode en op de gemeentelijke website.

De start van de verzelfstandigde markt wordt in overleg met het team Communicatie gedaan. Dit mede gelet op het feit dat door het coronavirus aan de verhuizing van de markt in Zevenbergen naar de definitieve plek op de Markt tot op heden nauwelijks aandacht is besteed. Mits de coronaregels het t.z.t. toelaten.

Realisatie: risico's, planning, evaluatie, duurzaamheid en inkoop

In de bruikleenovereenkomst zijn alle zaken nu, die publiekrechtelijk waren geregeld, juridisch geregeld. De bruikleenovereenkomst geldt voor 10 jaar en wordt stilzwijgend verlengd voor onbepaalde tijd.
In de bruikleenovereenkomst is bepaald dat partijen, de stichting en de gemeente, jaarlijks, uiterlijk vier maanden voor het einde van het kalenderjaar, een evaluatiegesprek hebben om eventueel bij de sturen.

Financieel gezien is er geen risico. De stichting regelt alles zelf. Voor de stroomkosten wordt jaarlijks een bedrag aan de gemeente betaald.

De markt draagt bij duurzaamheid doordat de producten over het algemeen een directere en kortere waardeketen kennen tussen producent en consument.

Mocht u vragen hebben over dit voorstel, dan kunt u contact opnemen van de griffier via telefoonnummer 0168-373414 of via e-mail: griffie@moerdijk.nl.

Zevenbergen, 15 december 2020

Burgemeester en wethouders van de gemeente Moerdijk,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

ir. J.C. Slagboom J.P.M. Klijs

RAADSBESLUIT

Raadsvergadering van 4 februari 2021

De raad van de gemeente Moerdijk,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 15 december 2020*;*

overwegende dat:

- met verzelfstandiging van de weekmarkten aantrekkelijke, vernieuwende en toekomstbestendige weekmarkten ontstaan, waarmee het algemeen belang is gediend en die een bijdrage leveren aan vitale en leefbare centra in de gemeente Moerdijk;

gelet op de artikelen 149 en artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b van de Gemeentewet

BESLUIT

1. De Marktverordening gemeente Moerdijk, vastgesteld op 1 maart 2018, met ingang van 1 april 2021 in te trekken.
2. De Verordening tot intrekking van de Verordening op de heffing en invordering van marktgeld 2021 vast te stellen.

Vastgesteld in de raadsvergadering d.d. 4 februari 2021*,*
de griffier, de voorzitter,

A. Goslings J.P.M. Klijs